

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล การวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำ การในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางของผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างการอบรม และผู้สำเร็จการ อบรมแล้วในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 สภาพโดยทั่วไปของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการ
- 1.2 จุดมุ่งหมายของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
- 1.3 ด้านหลักสูตร
- 1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 1.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
- 1.6 ด้านการบริหารและการดำเนินการ

2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางของผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการ อบรมแล้ว ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 สภาพปัญหาโดยทั่วไป
- 2.2 จุดมุ่งหมายของโครงการ
- 2.3 ปัญหาของหลักสูตร
- 2.4 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน
- 2.5 ปัญหาการประเมินผลการเรียนการสอน
- 2.6 ปัญหาด้านการบริหารและการดำเนินการ

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้วในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดโครงการ- การในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 สภาพและปัญหาโดยทั่วไป
- 3.2 จุดมุ่งหมายของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
- 3.3 ด้านหลักสูตร
- 3.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
- 3.6 ด้านการบริหารและการดำเนินการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้การอบรม ผู้ที่อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เฉพาะภาคฤดูร้อนปีการศึกษา 2526 จำนวน 5 วิทยาลัยครู แยกได้ดังนี้

1.1.1 ผู้ให้การอบรม ได้แก่

1.1.1.1 กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าสำนักงานอธิการ ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง 5 แห่ง แห่งละ 9 คน รวมจำนวน 45 คน

1.1.1.2 กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ผู้ให้การอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง 5 แห่ง จำนวน 443 คน

รวมกลุ่มผู้ให้การอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง 5 แห่ง จำนวน 448 คน

1.1.2 ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง 5 แห่ง จำนวน 1,761 คน

1.1.3 ผู้สำเร็จการอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำภาค ภาคอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2526 ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง รวม 2,665 คน

รวมประชากรที่เป็นกลุ่มผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว จำนวน 4,914 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง ในปีการศึกษา 2526 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการของ เกรซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .05 จากเกณฑ์ดังกล่าว สุ่มกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยได้ดังนี้

1.2.1 ผู้ให้การอบรม

1.2.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร มีจำนวน 45 คน ได้นำมาศึกษาทั้งหมด

1.2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้ให้การอบรม จากจำนวนประชากร 443 คน ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง 205 คน คิดเป็นร้อยละ 46.27 ของผู้ให้การอบรมที่เป็นอาจารย์ผู้สอน

1.2.2 ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม จากจำนวนประชากร 1,761 คน ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง 313 คน คิดเป็นร้อยละ 17.77 ของผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม

1.2.3 ผู้สำเร็จการอบรมตามโครงการฯ จากจำนวนประชากร 2,665 คน ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง 335 คน คิดเป็นร้อยละ 12.57 ของผู้สำเร็จการอบรม

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 898 คน คิดเป็นร้อยละ 18.27 ของประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาในการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา 6 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า รวม 43 ข้อ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 สภาพทั่วไปของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 4 ข้อ

2.2 จุดมุ่งหมายของโครงการฝึกอบรม จำนวน 6 ข้อ

2.3 หลักสูตรในการจัดการอบรม จำนวน 6 ข้อ

2.4 การจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ

2.5 การประเมินผลการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ

2.6 การบริหารและการดำเนินการ จำนวน 11 ข้อ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมสภาพและปัญหาในการจัดการฝึกอบรม หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการและความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำไปทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัด ได้ค่าความเที่ยง 0.92

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา ได้ค่าความเที่ยง 0.90

จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 898 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งส่งทางไปรษณีย์ จากแบบสอบถามจำนวน 898 ฉบับ ที่ได้รับคืนมา มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์พร้อมที่จะวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 841 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.65 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติดังนี้คือ

- 4.1 ค่าร้อยละ
- 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 4.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) และวิธีการทดสอบแบบ เชฟเฟ่ (Scheffé Test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1.1 ผู้ให้การอบรม มีจำนวน 213 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ผู้ให้การอบรมทุกคนเป็นข้าราชการสังกัดกรมการฝึกหัดครู เมื่อจำแนกตามวุฒิพบว่า ผู้ให้การอบรมมีวุฒิปริญญาโท มากที่สุด และมีตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ คือ เป็นผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.02) นอกนั้นเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน

1.2 ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม มีจำนวน 305 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี เป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และมีวุฒิ ป.กศ.สูง พ.ม. ป.ม. มากที่สุด จากนั้นพบว่า ผู้อยู่ระหว่างการอบรมมีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.29

1.3 ผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีจำนวน 323 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.00 ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ผู้สำเร็จการอบรมส่วนใหญ่เป็นข้าราชการสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง-

ชาติ และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี ส่วนวุฒิของผู้สำเร็จการอบรมทั้งหมดเป็นวุฒิปริญญาตรี เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่พบว่า ร้อยละ 89.50 เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน

2. สภาพการจัดและปัญหาของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.)

2.1 สภาพทั่วไปของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.) ในด้านระยะเวลา ผู้ให้การอบรมและผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า ระยะเวลาตลอดหลักสูตรของโครงการ อคป. มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่าเหมาะสมมาก และทุกกลุ่มเห็นว่าการเปิดอบรมในวันเสาร์ - อาทิตย์ มีความเหมาะสมมาก ในด้านการเปิดศูนย์อบรมพบว่า ผู้ให้การอบรม และผู้สำเร็จการอบรม เห็นว่าการเปิดศูนย์ในวิทยาลัยมีความเหมาะสมมาก ในขณะที่ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง สำหรับการเปิดศูนย์อบรมนอกวิทยาลัย ทุกกลุ่มเห็นว่า มีความเหมาะสมปานกลาง

ในด้านสภาพทั่วไปนี้พบว่า ผู้ให้การอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า การเปิดศูนย์นอกวิทยาลัยมีปัญหามากเป็นอันดับแรก ส่วนผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่าปัญหาอันดับแรก คือ ระยะเวลาการอบรมตลอดหลักสูตร

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการพบว่า ผู้ให้การอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านปัญหาพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง กลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้ให้การอบรม

2.2 จุดมุ่งหมายของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.) ผู้ให้การอบรมและผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นด้วยมากกับจุดมุ่งหมายของการจัดการอบรมที่จะทำให้ผู้รับการอบรมมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และให้ผู้รับการอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ในขณะที่ผู้สำเร็จการอบรมแล้วเห็นด้วยกับจุดมุ่งหมายข้อนี้ในระดับน้อย ส่วนจุดมุ่งหมายที่ทำให้ผู้สำเร็จการอบรมสามารถวิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล เฉพาะกลุ่มผู้ให้การอบรมเท่านั้นที่เห็นด้วยมาก ในด้านการเปิดวิชาเอกตรงกับ

ความต้องการของผู้ให้การอบรมมีเฉพาะกลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมที่เห็นด้วยมาก ส่วนจุดมุ่งหมายอื่น ๆ คือ การระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในห้องดินมาใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพของผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และการที่จะให้ผู้รับการอบรมมีโอกาสได้รับการพิจารณาจากต้นสังกัด เสมอภาคกันทุกกลุ่มมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ในด้านปัญหาโดยทั่วไปพบว่า ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.) มีปัญหาในระดับปานกลางถึงระดับน้อย ปัญหาที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่า เป็นปัญหาระดับปานกลาง คือ การระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในห้องดินมาใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพของผู้เข้ารับการอบรม ผู้ให้การอบรมและผู้สำเร็จการอบรม จุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เข้ารับการอบรม มีโอกาสได้รับการพิจารณาจากต้นสังกัดเสมอภาค มีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า มีปัญหาน้อยสำหรับจุดมุ่งหมายของการจัดการอบรมที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ในเรื่องต่าง ๆ ใต้อย่างมีเหตุผล สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และการเปิดวิชาเอกตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ให้การอบรมและผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า มีปัญหาน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่มพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะผู้สำเร็จการอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมกับผู้ให้การอบรม ส่วนปัญหาในการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ด้านจุดมุ่งหมายพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรม และผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรม

2.3 สภาพการจัดหลักสูตรโดยทั่วไปพบว่าทั้งสามกลุ่มมีความเห็นว่า สภาพการจัดด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับปานกลางถึงมาก สภาพทั่วไปด้านหลักสูตรที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ เนื้อหาวิชาของหลักสูตรสัมพันธ์กับระยะเวลาเรียน รายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ เนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละวิชาสามารถนำไปใช้ได้กับงานที่ปฏิบัติ วิชาโทที่เปิดสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ผู้ให้การอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า หลักสูตรส่วนใหญ่เน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ส่วนผู้สำเร็จการอบรมมีความเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับ

ความเหมาะสมของหลักสูตรในการอบรมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน กลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรม เห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ส่วนผู้ให้การอบรมเห็นว่าเหมาะสมมาก

ในด้านหลักสูตรโดยทั่วไปทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นว่า หลักสูตรของ โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อศป.) มีปัญหาในระดับปานกลาง ถึงระดับน้อย ปัญหาที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง คือ ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชา ในหลักสูตรกับระยะเวลาเรียน และการที่จะนำแต่ละวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้เป็นประโยชน์ ต่อการนำไปใช้ ผู้ให้การอบรมและผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่า หลักสูตรส่วนใหญ่เน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ และการเปิดวิชาโทให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม เป็นปัญหา ระดับปานกลาง ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่าปัญหาน้อย สำหรับการนำเนื้อหา วิชาของหลักสูตรไปใช้กับงานที่กำลังปฏิบัติ กลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมและผู้สำเร็จการอบรม แล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ส่วนผู้ให้การอบรมเห็นว่ามีความเหมาะสมระดับน้อย ความเหมาะสม ของหลักสูตรในการอบรม ผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ส่วนผู้ให้การ อบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดด้านหลักสูตรพบว่า ผู้ ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะผู้สำเร็จการอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการ อบรมกับผู้ให้การอบรม ส่วนปัญหาในการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการ (อศป.) ด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะผู้ให้การอบรม กับผู้สำเร็จการอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว

2.4 การเรียนการสอนทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดโครง- การด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยถึงมาก ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นว่า ตำราและ เอกสารประกอบการเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้ให้การอบรมใช้วิธีการสอนเหมาะสม กับผู้รับการอบรม การมอบหมายงานนอกเวลา การกำหนดระยะเวลาสัมพันธ์กับงานที่มอบหมาย และผู้ที่เข้ารับการอบรมมีโอกาสเลือกวิชาเลือกเสรี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ให้การอบรมและผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม เห็นว่าวิทยาลัยกำหนดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ได้เหมาะสมปานกลาง ส่วนผู้สำเร็จการอบรมแล้วเห็นว่าเหมาะสมมาก กลุ่มผู้ให้การอบรม

และผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่า ผู้เข้ารับการอบรมทราบจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหาวิชาจากผู้ให้การอบรมมาก ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว เห็นว่าการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา มาให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม มีความเหมาะสมปานกลาง ส่วนผู้ให้การอบรมมีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมน้อย สำหรับการฝึกปฏิบัตินอกศูนย์ที่ใช้การอบรม กลุ่มผู้ให้การอบรมและผู้สำเร็จการอบรมมีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมน้อย ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า เหมาะสมในระดับปานกลาง

สำหรับปัญหาในการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนพบว่า มีปัญหาระดับน้อย ถึงปานกลาง ปัญหาที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าเป็น ปัญหาระดับปานกลาง คือ ความเหมาะสมและเพียงพอของตำรา เอกสารประกอบการเรียน การกำหนดแผนการเรียนที่แน่นอน ความเหมาะสมของการใช้สื่อการเรียน การเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ การฝึกปฏิบัตินอกศูนย์ การกำหนดระยะเวลาให้สัมพันธ์กับเนื้อหา วิชา การกำหนดระยะเวลาให้สัมพันธ์กับงานที่มอบหมาย การเลือกวิชาเลือกเสรีได้ตาม ความต้องการ ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้วเห็นว่า ผู้ให้การอบรมใช้ วิธีการเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม มีปัญหาระดับปานกลาง ส่วนผู้ให้การอบรมเห็นว่า มีปัญหา ระดับน้อย ปัญหาที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีปัญหาระดับน้อย คือ การที่ผู้เข้ารับการอบรมทราบจุด มุ่งหมาย ขอบข่าย เนื้อหาวิชาจากผู้ให้การอบรม

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดฝึกอบรม ในด้านการ เรียนการสอนของผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว ไม่ แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทาง การศึกษาประจำการ ในด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างผู้ให้การอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรม

2.5 การประเมินผลการเรียนการสอนพบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ส่วนที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก คือ การวัดผลแต่ละครั้ง ครอบคลุมเนื้อหาวิชา และที่ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความรวดเร็วในการแจ้งผลการวัดและประเมินผลแต่ละครั้ง การนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงในการเรียนการสอน และเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินมีความเหมาะสม กลุ่มผู้ให้การอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความคิดเห็นว่า ผู้เข้ารับการอบรมทราบวิธีการประเมินผลจากผู้ให้การอบรม การประเมินผลแต่ละครั้งผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจเกณฑ์ในการวัดอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการจัดโครงการด้านการประเมินผลการเรียนการสอนพบว่าอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ปัญหาที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ การที่ผู้ให้การอบรม และผู้รับการอบรมนำผลการวัดและการประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้วเห็นว่า ความรวดเร็วในการแจ้งผลการวัดและประเมินผลแต่ละครั้ง และเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินมีปัญหในระดับปานกลาง ส่วนผู้ให้การอบรมมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อย ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า การที่ผู้เข้ารับการอบรมทราบวิธีการประเมินผลจากผู้ให้การอบรม และเข้าใจเกณฑ์ในการวัดผลมีปัญหในระดับปานกลาง ส่วนผู้ให้การอบรมและผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย คือ เนื้อหาวิชาของการวัดผลแต่ละครั้งครอบคลุม

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อศป.) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะผู้สำเร็จการอบรมกับผู้ให้การอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้ให้การอบรม ส่วนความคิดเห็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดโครงการประเมินผลพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว

2.6 การบริหารและการดำเนินการ พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลางถึงมาก สิ่งทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นว่า สภาพการจัดดำเนินการบริหารและการดำเนินการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง คือ การจัดปฐมนิเทศแก่ผู้เข้ารับการอบรม การเก็บค่าบำรุง ค่าหน่วยกิต และค่าวัสดุฝึกเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน รายวิชาจัดได้เหมาะสมกับผู้ให้การอบรม การประสานงานวิทยาลัยกับต้นสังกัด การจัดสถานที่อบรมที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ความเหมาะสมของประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย ความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุด ความสะดวกในการลงทะเบียน และความสะดวกในการพบอาจารย์ที่ปรึกษา กลุ่มผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่าผู้ให้การอบรมมีความรับผิดชอบต่องานปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สำเร็จการอบรมแล้วเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มผู้ให้การอบรมและผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า อาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์ทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้สำเร็จการอบรมแล้วเห็นว่าอยู่ในระดับมาก

ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารและการดำเนินการส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ปัญหาทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเหมาะสมของการเก็บเงินค่าบำรุง ค่าหน่วยกิต ค่าวัสดุฝึก กับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน การที่ผู้ให้การอบรมจัดวิชาได้เหมาะสม การประสานงานวิทยาลัยกับต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรม การจัดสถานที่อบรมที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ความเหมาะสมของการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย ความสะดวกในการลงทะเบียน ความสะดวกในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้สัมภาษณ์ทางวิชาการแก่อาจารย์ผู้ให้การอบรม กลุ่มผู้ให้การอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้วมีความคิดเห็นว่า การจัดปฐมนิเทศแก่ผู้เข้ารับการอบรม มีปัญหาน้อย ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ผู้ให้การอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเห็นว่า ผู้ให้การอบรมมีความรับผิดชอบต่องานปฏิบัติมีปัญหาน้อย ส่วนผู้สำเร็จการอบรมแล้วเห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ในส่วนที่เกี่ยวกับความสะดวกในการใช้บริการห้องสมุด ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ผู้ให้การอบรมเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดดำเนินการบริหารและการดำเนินการ ไม่แตกต่างกันทั้งสามกลุ่ม ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้ว

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางของผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว พบว่ามีประเด็นที่สำคัญควรรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

1.1 ด้านสภาพทั่วไป จากการวิจัยพบว่าผู้ให้การอบรมมีความคิดเห็นว่าการเปิดอบรมในวันเสาร์-วันอาทิตย์ และการเปิดศูนย์อบรมในวิทยาลัยมีความเหมาะสมมาก¹ ซึ่งให้เห็นว่าการเปิดอบรมในวันเสาร์-วันอาทิตย์ และการเปิดศูนย์อบรมในวิทยาลัยตรงกับความต้องการของผู้ให้การอบรม ทั้งนี้เนื่องจากวันเสาร์ วันอาทิตย์สามารถให้การอบรมได้เต็มวันดีกว่าระบบเดิม ซึ่งเปิดอบรมในวันศุกร์ เวลา 17.00 - 20.30 น. และวันเสาร์เต็มวัน คือเวลา 8.30 - 16.30 น. ส่วนวันอาทิตย์ หยุดอบรม การเปิดอบรมในวันเสาร์ วันอาทิตย์ ตามเวลาดังกล่าว มีเวลาอบรมต่อภาคเรียนมากขึ้น สามารถจัดให้ผู้อยู่ระหว่างการอบรมสำเร็จการอบรมได้เร็วกว่า 3 ปี ส่วนการเปิดศูนย์อบรมภายนอกวิทยาลัยนั้น ผู้ให้การอบรมได้ให้สัมภาษณ์ว่า² การเปิดศูนย์อบรมนอกวิทยาลัยไม่สะดวกในการเดินทาง เพราะต้องไปพักค้างตั้งแต่วันศุกร์ และบางศูนย์ไม่พร้อมที่จะบริการเรื่องการใช้สื่อการสอน ผู้ให้การอบรมจึงต้องรับภาระในการจัดหา หรือควบคุมดูแลสื่อการสอนจากศูนย์อบรมในวิทยาลัยไปใช้กับศูนย์นอกวิทยาลัย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹คูตารางที่ 11.

²สัมภาษณ์ หัวหน้าสำนักส่งเสริมวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา ของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง (วิทยาลัยครูรำไพพรรณี) เมื่อ 1-15 มีนาคม 2528.

ส่วนกลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีความเห็นเช่นเดียวกับผู้ให้การอบรม วันแต่เรื่องการเปิดศูนย์อบรมในวิทยาลัย เนื่องจากเดิมผู้ที่อยู่ไกลจากศูนย์อบรมต้องออกจากโรงเรียนก่อนเวลา 16.00 น. ในวันศุกร์ซึ่งเป็นเวลาราชการ หากเปิดอบรมในวันเสาร์ - วันอาทิตย์ ก็จะทำให้พวกเขาเดินทางไกลมากขึ้น แต่มีความสะดวกและปลอดภัยกว่า จึงให้ระดับความสำคัญปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ บุญทัน เผ่าเจริญ ที่ว่า "นักศึกษาต้องการให้จัดการอบรมในวันหยุดราชการ"³

กลุ่มผู้สำเร็จการอบรมแล้วมีความเห็นว่า การเปิดอบรมในวันเสาร์ วันอาทิตย์ การเปิดศูนย์อบรมในวิทยาลัย มีความเหมาะสมมาก⁴ อาจเป็นที่ยืนยันได้ว่าการเปิดอบรมโครงการ อคป. ในปัจจุบันซึ่งเปิดอบรมในวันเสาร์-อาทิตย์นั้นมีความเหมาะสม ดังจะเห็นได้ว่าในระยะแรกโครงการนี้เปิดอบรมในวันศุกร์ ตั้งแต่ 17.00 - 20.30 น. และวันเสาร์ 8.30 - 16.30 น. แต่ต่อมาพบว่าไม่เหมาะสมในการเดินทาง และผู้เข้ารับการอบรมต้องเข้ารับการอบรมในเวลาที่ไม่สะดวก ดังนั้นตั้งแต่ปี 2526 เป็นต้นมา จึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงวันเปิดการอบรม ส่วนการเปิดศูนย์ในวิทยาลัย ทำให้มีโอกาสดำเนินการในแหล่งวิทยาการ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการได้อย่างดี และในระหว่างการอบรมตลอดหลักสูตรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้

1.2 ด้านจุดมุ่งหมายโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำ-
การ

จากการวิจัยพบว่า⁵ กลุ่มผู้ให้การอบรมและกลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับ
การอบรมมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า การจัดการอบรมทำให้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมี

³บุญทัน เผ่าเจริญ, "ปัญหาและความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด-
เชียงราย และพะเยา ที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครู เชียง
ราย แก่ครูประจำการ" (ปริทัศน์านพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2519), หน้า 42.

⁴ดูจากตารางที่ 11.

⁵ดูจากตารางที่ 12.

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานมาก แสดงว่าการจัดการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู⁶ จึงตรงกับการประเมินผลจากผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรมในภาคเรียนสุดท้ายก่อนสำเร็จการอบรม โดยให้การประเมินผลในด้านความคิดริเริ่มและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ในเรื่องการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในห้องดินมาใช้นั้น ทั้งกลุ่มผู้ให้การอบรม กลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และกลุ่มผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความเห็นตรงกันทั้งสามกลุ่มว่ามีความเหมาะสมปานกลาง⁷ อาจเป็นเพราะหาบุคคลที่เป็นสรรพกำลังและทรัพยากรในห้องดินที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้มีความรู้ตรงตามความต้องการได้ยาก ประกอบกับมีขีดจำกัดในเรื่องของเวลาและค่าตอบแทนวิทยากร ซึ่งวิทยาลัยครูต้องปฏิบัติตามระเบียบของสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการจัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ปี 2519 คือ 1 ชั่วโมง สามารถจ่ายค่าตอบแทนวิทยากรได้เพียง 75 บาท⁸

1.3 ด้านหลักสูตร พบว่า กลุ่มผู้ให้การอบรม กลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และกลุ่มผู้สำเร็จการอบรมแล้ว เห็นด้วยว่าส่วนใหญ่เหมาะสมปานกลาง⁹ ซึ่งรวมไปถึงเห็นว่าการเปิดวิชาโทให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชากับระยะเวลาเรียน และการที่สามารถนำเนื้อหาวิชาไปใช้ได้กับงานที่ปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการจัดหลักสูตรของโครงการไม่สามารถสนองความต้องการของ

⁶หลักสูตรสภาการฝึกหัดครู, "โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะ พุทธศักราช 2519."

⁷ดูจากตารางที่ 12.

⁸ระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการจัดการศึกษาฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ 2519.

⁹ดูจากตารางที่ 13.

ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้ให้การอบรมได้เต็มที่ เนื่องจากเกิดความไม่สมดุลระหว่างจำนวนผู้เข้ารับการอบรมกับผู้ให้การอบรม เช่น ผู้เข้ารับการอบรมมีจำนวนมาก แต่บุคลากรผู้ให้การอบรมมีจำนวนน้อย ไม่พร้อมที่จะเปิดการอบรมได้ หรือผู้ให้การอบรมมีจำนวนและความพร้อมมาก แต่ผู้เข้ารับการอบรมมีจำนวนน้อย ไม่คุ้มกับการดำเนินงาน

นอกจากนี้ส่วนใหญ่ยังเห็นว่า หลักสูตรในการอบรมเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ในระดับปานกลาง และหลักสูตรเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจจะเกิดจากการที่หลักสูตรได้ใช้มามากกว่า 5 ปีแล้ว อาจจะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าทั้งกลุ่มผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และกลุ่มผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมทราบจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหาวิชาจากผู้ให้การอบรมมาก¹⁰ แสดงว่าผู้ให้การอบรมจัดการเรียนการสอนแต่ละวิชาตามรายละเอียดของหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู ระดับปริญญาตรี 2 ปี (ค.บ.) โดยเคร่งครัดเป็นที่ดี เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนทำความเข้าใจหลักสูตร จุดมุ่งหมาย ขอบข่าย เนื้อหาไปปฏิบัติควบคู่กับการสอน¹¹

ส่วนทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วยว่าเหมาะสมในระดับปานกลางในเรื่อง ความเหมาะสมเพียงพอของตำราและเอกสารประกอบการเรียน ความเหมาะสมของการใช้สื่อ วิธีการสอน การมอบหมายงานนอกเวลา การกำหนดระยะเวลาให้สัมพันธ์กับงาน และผู้เข้ารับการอบรมมีโอกาเลือกวิชาเลือกเสรี นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการฝึกปฏิบัตินอกศูนย์ที่ใช้ในการอบรมยังไม่เหมาะสม¹² สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า โครงการนี้ยังขาดวัสดุ อุปกรณ์ และขาด

¹⁰ จากตารางที่ 14.

¹¹ ไทชูรย์ สีนลารัตน์, หลักและวิธีสอนระดับอุดมศึกษา, ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 26.

¹² จากตารางที่ 14.

แคลงงบประมาณเพื่อใช้ในการนี้ ซึ่งเป็นปัญหาที่โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการกำลังประสบอยู่และควรจะได้รับแก้ไข¹³

1.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นว่า การ
วัดผลแต่ละครั้งครอบคลุมเนื้อหาวิชามาก¹⁴ รองลงมาก็คือ กลุ่มผู้ให้การอบรมและกลุ่มผู้สำเร็จ
การอบรมแล้วเห็นด้วยมากกับวิธีการประเมินผลและเกณฑ์การวัดผล ส่วนเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน
ความรวดเร็วในการแจ้งผลการวัด และการที่ผู้ให้และผู้รับการอบรมนำผลการวัดไปใช้ปรับปรุง
การเรียนการสอนนั้น ทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง ซึ่งแสดงว่าการแจ้งผลการวัดอาจ
ไม่เป็นไปตามที่ได้แจ้งไว้ในคู่มือนักศึกษาแต่ละปี ซึ่งระบุว่าผู้เข้ารับการอบรมจะทราบผลการวัด
ก่อนการลงทะเบียนวิชาเรียนในภาคเรียนถัดไป¹⁵

1.6 ด้านการบริหารและการดำเนินการ พบว่า กลุ่มผู้ให้การอบรม และผู้ที่
อยู่ระหว่างรับการอบรมมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ผู้ให้การอบรมมีความรับผิดชอบต่องานที่
ปฏิบัติมาก ส่วนผู้สำเร็จการอบรมแล้วมีความคิดเห็นเรื่องดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ-
ปานกลาง¹⁶ แต่มีความคิดเห็นที่ ผู้ให้การอบรมมีเสรีภาพทางการอบรมมาก นั่นคือสามารถ
จัดหรือเสนอแผนการเรียนต่อฝ่ายบริหารและการดำเนินการ ทั้งในเรื่องของการเปิดวิชาเอก
วิชาโท วิชาเลือก รวมทั้งจำนวนนักศึกษาที่จะเข้ารับการอบรมด้วย

¹³เอกสารสรุปผลการประชุมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการฝึกอบรมครูและบุคลากรทาง
การศึกษาประจำการของผู้แทนกลุ่มวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ณ วิทยาลัยครูเพชรบุรี เมื่อ 19 -
24 มกราคม 2524 แนวทางการพัฒนาโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ, หน้า 9.

¹⁴ดูจากตารางที่ 15.

¹⁵คู่มือนักศึกษา ของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง ปี 2524,
2525 และ 2526.

¹⁶ดูจากตารางที่ 16.

การบริหารที่กลุ่มผู้ให้การอบรมเห็นว่าเหมาะสมระดับปานกลาง คือ ความสะดวกในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา การจัดสถานที่อบรมให้ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ความเหมาะสมในเรื่องการประชาสัมพันธ์¹⁷ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยจัดให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาเฉพาะศูนย์ภายในวิทยาลัยภาคเรียนละ 2 ครั้ง คือ วันลงทะเบียนวิชาเรียนกับวันก่อนสอบปลายภาคเท่านั้น ส่วนการพบอาจารย์ที่ปรึกษาที่ศูนย์นอกวิทยาลัยมักเป็นการนัดหมายระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม เมื่อเกิดปัญหา ซึ่งปัญหานั้นมีความสำคัญ เพราะอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง¹⁸ ส่วนเรื่องสถานที่นั้น การเปิดอบรมบางวิชาเอกมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมมาก ห้องอบรมบางห้องไม่เหมาะสม เช่น อยู่ใกล้ถนนและชุมชน ขนาดคับแคบ เป็นตัน และการประชาสัมพันธ์ของฝ่ายบริหารและดำเนินการของโครงการกับต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรมยังขาดรูปแบบยุทธวิธี ความต่อเนื่องของนโยบายการบริหาร

2. ปัญหาการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในแต่ละด้าน

2.1 ด้านสภาพทั่วไป พบว่า กลุ่มผู้ให้การอบรมมีความคิดเห็นว่าการเปิดศูนย์อบรมนอกวิทยาลัยมีปัญหามาก แสดงว่ากลุ่มผู้ให้การอบรมมีปัญหาด้านการเดินทางไปศูนย์อบรมนอกวิทยาลัย เนื่องจากกระยะทางการหักล้าง การเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ การขนย้ายอุปกรณ์การสอน ฯลฯ กลุ่มนี้จึงเห็นว่าการเปิดอบรมในวิทยาลัยวันเสาร์ วันอาทิตย์ มีปัญหาน้อย¹⁹ คือ การเปิดอบรมในวันเสาร์ - อาทิตย์นอกจากแก้ปัญหาด้านการเดินทางแล้ว ยังไม่มีผลกระทบต่อเวลาราชการและสามารถจัดอบรมได้มากวิชา เพราะคาบเรียนมากขึ้น ทำให้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมสำเร็จการอบรมก่อนระยะ 3 ปี

¹⁷ จากตารางที่ 16.

¹⁸ เอกสารสรุปผลการประชุมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของผู้แทนกลุ่มวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ณ วิทยาลัยครูเพชรบุรี เมื่อ 19 - 24 มกราคม 2524, หน้า 10 - 12.

¹⁹ จากตารางที่ 17.

ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้วมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเปิดศูนย์อบรมนอกวิทยาลัยเหมาะสมปานกลาง ในขณะที่ผู้ให้การอบรมและผู้อยู่ระหว่างการอบรมเห็นว่าการเปิดศูนย์อบรมในวิทยาลัยมีปัญหาน้อย แสดงว่าผู้เข้ารับการอบรมยังมีปัญหาการเค้นทางเข้าอบรมที่ศูนย์อบรมในวิทยาลัย เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก ส่วนระยะเวลาการอบรมเห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง อาจเป็นเพราะยังมีความต้องการให้สำเร็จการอบรมเร็วกว่า 3 ปี ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้การอบรม นอกจากนี้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมและผู้สำเร็จการอบรมมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า การเปิดอบรมในวันเสาร์ วันอาทิตย์มีปัญหาน้อยเช่นเดียวกับผู้ให้การอบรม ซึ่งให้เห็นว่าการอบรมตามวัน และเวลาดังกล่าวสะดวก และผู้เข้ารับการอบรมสามารถจับหลักสูตรได้เร็วขึ้นด้วย

2.2 ด้านจุดมุ่งหมายโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำ-การ พบว่า กลุ่มผู้ให้การอบรมและกลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีความคิดเห็นตรงกันว่า การระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ต่อการอบรมมีปัญหามาก²⁰ เพราะการเชิญวิทยากรในท้องถิ่น มักเกิดปัญหาว่าต้องมาสอนผู้ที่เป็นครูมาแล้ว ประกอบกับหาวิทยากรที่มีความรู้ตรงตามที่ต้องการได้ยาก ทำให้ผู้ให้การอบรมและผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมไม่ค่อยเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาร่วมในโครงการอบรม

กลุ่มผู้สำเร็จการอบรมมีความคิดเห็นว่าการเปิดวิชาเอกให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหามาก²¹ อาจแสดงว่าวิทยาลัยไม่ได้เปิดวิชาเอกได้ครบ เนื่องจากมีขีดจำกัดด้านบุคลากร และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีจำนวนน้อย ไม่พอใช้จ่ายในการดำเนินการเปิดวิชาเอก ซึ่งกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลางได้ทำความเข้าใจว่าการเปิดอบรมในแต่ละสาขาวิชาเอกจะต้องมีผู้เข้ารับการอบรมอย่างน้อย 50 คน หากมากหรือน้อยกว่านี้ ให้วิทยาลัยแต่ละแห่งเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเปิดอบรมในวิชาเอกนั้นหรือไม่²²

²⁰ดูจากตารางที่ 18.

²¹ดูจากตารางที่ 18.

²²วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง, "ปัญหาของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ" (เอกสารอัดสำเนา) การประชุมรองอธิการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง, 2522.

สำหรับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในกรปฏิบัติงานมีปัญหาน้อย เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้การอบรมและกลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม ซึ่งแสดงว่าความรู้ที่ใช่และได้รับการอบรมสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ กรมการฝึกหัดครู ที่ว่า "จุดมุ่งหมายของการอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม คือ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มาก"²³

2.3 ด้านหลักสูตร พบว่ากลุ่มผู้ให้การอบรมและกลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับหลักสูตรในการอบรมว่ามีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน มีปัญหาน้อย ในขณะที่ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมเห็นว่าหลักสูตรยังเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ²⁴

ความคิดเห็นเรื่องการเปิดวิชาโทให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม ทั้งกลุ่มผู้ให้การอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความเห็นว่า มีปัญหาปานกลาง เป็นข้อมูลที่วิทยาลัยครูและหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ที่จะเข้าอบรม ควรนำไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงเรื่องการเปิดวิชาโทให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและขีดความสามารถของวิทยาลัย เนื่องจากวิทยาลัยแต่ละแห่งมีความรับผิดชอบไม่เท่ากัน และมีขีดจำกัดเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุ เพื่อเสริมหรือใช้ดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดวิชาโทดังกล่าว

2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ทั้งสามกลุ่ม คือ ผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว เห็นว่า การแจ้งจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย เนื้อหาวิชาให้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมทราบมีปัญหาน้อย²⁵ อาจเป็นเพราะผู้ให้การอบรมมี

²³กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการกรม, กรมการฝึกหัดครู, ยี่สิบเจ็ดปี การสถาปนากกรมการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, 2524), หน้า 42 - 43.

²⁴ดูจากตารางที่ 19.

²⁵ดูจากตารางที่ 20.

ความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอนและการสนับสนุนผู้ให้การอบรมผลิตเอกสารประกอบการเรียนการสอน คำรา ตามหลักสูตรสภาการศึกษา 2519²⁶ ซึ่งส่งผลให้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมทราบจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหาวิชา

2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้ที่สำเร็จการอบรมแล้ว มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนำผลจากการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนมีปัญหากลาง²⁷ เป็นเพราะการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางยังมีปัญหาเรื่องนี้ เนื่องจากการอบรมนี้แตกต่างจากการประเมินผลของนักศึกษาภาคปกติ เช่น ผลการเรียนของนักศึกษาภาคปกติในภาคเรียนที่สองจะต้องไม่ต่ำกว่า 1.80 และเมื่อเรียนครบหลักสูตรต้องไม่ต่ำกว่า 2.00 ส่วนผู้อยู่ระหว่างการอบรมมิได้ใช้ระเบียบการประเมินผลข้อนี้ ระบุไว้เพียงแต่ว่าเมื่อเรียนครบหลักสูตรแล้วต้องได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00²⁸ แม้ในภาคเรียนที่สองมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.80 ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมก็ไม่พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาในโครงการนี้ ซึ่งอาจารย์ผู้ให้การอบรมจะต้องปรับปรุงวิธีการสอนของตนในการให้การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สอดคล้องกับสภาพการประเมินผลใหม่ ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมก็มีความผูกพันกับงานประจำ รวมทั้งภาระทางครอบครัว²⁹ จึงไม่สามารถใช้เวลาของตนที่มีอยู่ทั้งหมด เพื่อการเข้ารับการอบรมดังกล่าวได้

²⁶ กรมการฝึกหัดครู, ประมวลการสอนระดับปริญญาตรี (ค.บ. 2 ปี) ตามหลักสูตรสภาการศึกษา 2519, กรุงเทพมหานคร.

²⁷ จากตารางที่ 21.

²⁸ ระเบียบสภาการศึกษาว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการตามหลักสูตรของสภาการศึกษา 2524.

²⁹ พิษณุ ตัดทวนิช และคณะ, "การประเมินผลโครงการการศึกษาอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (สุรินทร์ : แผนกแผนงานและประเมินผลวิทยาลัยครูสุรินทร์, 2523), หน้า 71.

ส่วนการวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชา กลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาน้อยทั้งสองกลุ่ม อาจเป็นเพราะผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมเข้าใจเรื่องระเบียบการวัดผล และวิธีการวัดผลวิชาต่าง ๆ เป็นอย่างดี และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองได้

2.6 ด้านการบริหารและการดำเนินการ พบว่า กลุ่มผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติยังมีปัญหาน้อย³⁰ ประกอบกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมก็เห็นว่าผู้ให้การอบรมมีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติมาก เนื่องจากกลุ่มผู้ให้การอบรมของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางรับผิดชอบงานในหน้าที่อยู่ในระดับสูง

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าวัสดุฝึก ทั้งกลุ่มผู้ให้การอบรมและกลุ่มผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ชี้ให้เห็นว่าได้มีการปรับปรุงระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการรับจ่ายเงิน ซึ่งขณะทำการวิจัยนี้สภาการฝึกหัดครูได้ประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยการเก็บเงินฉบับใหม่ ผู้เข้ารับการอบรมต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 30%³¹ ส่วนกลุ่มผู้สำเร็จการอบรมแล้วมีความคิดเห็นว่าเป็นความสะดวกในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม และการจัดสถานที่อบรมให้ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้มีปัญหาน้อย เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มจะให้คำปรึกษาเฉพาะที่ศูนย์ภายในวิทยาลัย และจากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา³² วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา กล่าวว่า ภาคเรียนใดที่ตนมีชั่วโมงสอน คือ เป็นผู้ให้การอบรมก็มีโอกาสพบกับนักศึกษาค่อนข้างมาก แต่บางภาคเรียนไม่มีโอกาสเป็นผู้ให้การอบรมนอกศูนย์วิทยาลัย จึงมีปัญหาน้อย สำหรับสถานที่อบรมมีปัญหาน้อย เพราะในทางปฏิบัติ ผู้ให้การอบรมได้ประสานงานกับต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรมในการเลือกสถานที่ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ความสะดวก และการบริการอื่น ๆ ประกอบด้วย

³⁰ จากตารางที่ 22.

³¹ ระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ, 2526. (อัครสำเนา)

³² สัมภาษณ์ นพรัตน์ สรวัยสุวรรณ, อาจารย์ที่ปรึกษา อคป. วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา, 17 กรกฎาคม 2528.

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดและปัญหาการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว ในแต่ละด้าน

สภาพการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการพบว่าความคิดเห็นในด้านสภาพทั่วไปของผู้ให้การอบรม ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะผู้ให้การอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้สำเร็จการอบรมแล้วไม่แตกต่างกัน³³ อาจเป็นเพราะผู้ให้การอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความเข้าใจโครงการตรงกัน ซึ่งในขณะเดียวกันผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีความเข้าใจโครงการนี้แตกต่างจากผู้ให้การอบรม เป็นต้นว่า ผู้ให้การอบรมต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาความสามารถในการเป็นครูให้มาก ในขณะที่ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมต้องการเพียงใบรับรองวุฒิหรือปริญญาบัตร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ พจน์ สะเพียรชัย ที่ว่า³⁴ ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม อบรมเพื่อเพิ่มวุฒิ ต้องการปริญญาบัตรมากกว่า และมองเห็นการพัฒนาความสามารถเป็นเรื่องรองลงมา

ปัญหาในการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการพบว่าปัญหาในด้านสภาพทั่วไปของการจัดอบรมของโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้ให้การอบรม ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว และผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้วไม่แตกต่างกัน³⁵ อาจเนื่องมาจากเห็นว่า ระยะเวลาที่เรียนควรจะใช้เวลาน้อยกว่า 3 ปี และบางกรณีผู้อยู่ระหว่าง

³³ จากตารางที่ 23 - 24.

³⁴ พจน์ สะเพียรชัย, "สภาพและปัญหาของการฝึกหัดครู" ใน ทิศทางการฝึกหัดครูไทย, ชม ภูมิภาค, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร:สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2529), หน้า 26.

³⁵ จากตารางที่ 32 - 34.

รับการอบรมยังต้องเรียนเพิ่มวิชาบางรายวิชา เช่น ผู้ที่ไม่มีวุฒิศึกจะต้องเรียนเพิ่มอีก 4 วิชา 9 หน่วยกิต³⁶ หรือบางรายวิชาผู้ให้การอบรมคิดว่า ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมจะได้ประโยชน์จากการอบรมรายวิชานั้น ๆ

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพด้านจุดมุ่งหมาย และหลักสูตรของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เฉพาะผู้ที่สำเร็จการอบรมแล้ว กับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้ที่สำเร็จการอบรมแล้ว กับผู้ให้การอบรม³⁷ อาจแสดงว่าผู้ที่สำเร็จการอบรมแล้ว ตั้งความหวังไว้สูงหรือต่ำเกินไป จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในขณะที่เข้ารับการอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว และผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้ให้การอบรมไม่แตกต่างกัน³⁸ อาจแสดงว่าผู้ที่สำเร็จการอบรมแล้วพบว่า สามารถนำความรู้จากการเข้ารับการอบรมไปใช้ได้จริง ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมยังไม่มั่นใจว่าจะนำความรู้ไปใช้ได้จริงหรือไม่ ส่วนผู้ให้การอบรมคาดหวังว่าผู้ที่สำเร็จการอบรมแล้วจะได้รับความรู้ ความคิด สามารถนำความรู้ ความคิดไปใช้วิเคราะห์ วิจัยในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

สภาพและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เฉพาะผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว ส่วนผู้ให้การอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมไม่แตกต่างกัน³⁹ เนื่องจากการวางหลักสูตรของผู้ให้การอบรมพยายามจัดรายวิชาต่าง ๆ ที่คิดว่าจำเป็นในการพัฒนาสมรรถภาพใน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁶ สภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู 2519.

³⁷ จูจากตารางที่ 25 - 28.

³⁸ จูจากตารางที่ 36.

³⁹ จูจากตารางที่ 37.

การปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการอบรมทุก ๆ ด้าน และวิชาโทที่เปิดก็ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม เนื่องจากผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมยังไม่สำเร็จ การอบรมจึงไม่สามารถมองเห็นสภาพของตนเองเมื่อสำเร็จการอบรมไปแล้วอย่างแท้จริง ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันในค่านิยมที่เกี่ยวกับหลักสูตร⁴⁰

ในด้านการจัดการเรียนการสอน สภาพและปัญหามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะผู้ให้การอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรม และผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้ให้การอบรมมีความต้องการให้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีโอกาสเลือกวิชาเลือกเสรีตามความต้องการ⁴¹ แต่สภาพความเป็นจริงปรากฏว่า วิทยาลัยครูแต่ละแห่งส่วนมีขีดจำกัดเรื่องบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีปัญหาเรื่องการกำหนดระยะเวลา สัมพันธ์กับงานที่มอบหมายของผู้ให้การอบรม เพราะช่วงระยะเวลาที่จะพบปะสอบถามปัญหาใน 1 สัปดาห์ มีเพียง 2 วัน คือ วันเสาร์ วันอาทิตย์เท่านั้น

ส่วนผู้สำเร็จการอบรมนั้นมีปัญหากับผู้ให้การอบรม คือ ระหว่างเรียนต้องการให้มีการเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม แต่ปรากฏว่า บางครั้งผู้ให้การอบรมไม่สามารถเชิญวิทยากรที่มีความรู้ตรงตามความต้องการได้

นอกจากนี้การประเมินผลการเรียนการสอนของการจัดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะผู้สำเร็จการอบรมแล้วกับผู้ให้การอบรม และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้ให้การอบรม ส่วนผู้สำเร็จการอบรมแล้วกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมไม่แตกต่างกัน⁴² อาจเนื่องจาก

⁴⁰วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง, "แผนการเรียนของผู้เข้าอบรมโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ," คู่มือนักศึกษา.

⁴¹เรื่องเดียวกัน.

⁴²ดูจากตารางที่ 30.

บุคคลเหล่านี้มีความสามารถจำกัด และมีความรับผิดชอบในงานประจำ หรือการไม่มีเวลาทุ่มเทกับการอบรมนี้ ส่วนผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว และผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว ส่วนผู้ให้การอบรมกับผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁴³ เนื่องจากผู้ให้การอบรมนำผลจากการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนสำหรับการอบรมได้น้อย เพราะไม่สามารถจะพบผู้เข้าอบรมได้ตลอดเวลาเหมือนนักศึกษาภาคปกติ จึงยากที่จะปรับปรุงวิธีประเมินผล หรือหาวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมได้ ขณะเดียวกันผู้สำเร็จการอบรมกลับเห็นว่า การประเมินผลการเรียนการสอนของผู้ให้การอบรมไม่สามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมนำไปปรับปรุงการเข้าอบรมของผู้เข้ารับการอบรมได้อย่างแท้จริง เช่น การเรียนวิชาที่มีภาคปฏิบัติมาก แต่การประเมินผลกลับใช้การประเมินผลเป็นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ เป็นต้น⁴⁴ ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมไม่สามารถนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนของผู้เข้ารับการอบรมในแง่ของความหลากหลายของวิธีการวัดและประเมินผลของผู้ให้การอบรม ทำให้เกิดความวิตกกังวลทุกครั้งที่มีการวัดและประเมินผล

ปัญหาในด้านการบริหารและการดำเนินการ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะผู้อยู่ระหว่างการอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้ว ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับผู้ให้การอบรม และผู้ให้การอบรมกับผู้สำเร็จการอบรมแล้วไม่แตกต่างกันนั้น⁴⁵ เนื่องจากผู้อยู่ระหว่างการอบรมมีปัญหากับเงินค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต และค่าวัสดุฝึก ซึ่งผู้สำเร็จการอบรมแล้วเสียค่าบำรุงวิทยาลัยภาคเรียนละ 50 บาท ค่าลงทะเบียนรายวิชา หน่วยกิตละ 50 บาท⁴⁶ ส่วนผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมใช้ระเบียบสภาการ

⁴³ จากตารางที่ 31.

⁴⁴ พจน์ สะเพียรชัย, "สภาพปัจจุบันและปัญหาการฝึกหัดครู" ใน ทิศทางการฝึกหัดครูไทย (กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2529), หน้า 29.

⁴⁵ จากตารางที่ 43 - 44.

⁴⁶ ระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ. 2526. (อัครสำเนา)

ฝึกหัดครูว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการจัดการศึกษาฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ.2526 ซึ่งเสียค่าบำรุงภาคเรียนละ 200 บาท และค่าลงทะเบียนรายวิชาหน่วยกิตละ 65 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วผู้อยู่ระหว่างการอบรมเสียค่าลงทะเบียนรายวิชามากกว่า 15 บาท คิดเป็นร้อยละ 30 และค่าบำรุงของผู้อยู่ระหว่างการอบรมเสียเพิ่มจากเดิม 150 บาท คิดเป็น 3 เท่า ดังนั้นความคิดเห็นระหว่างผู้สำเร็จการอบรมแล้วและผู้อยู่ระหว่างการรับการอบรมจึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสภาพการจัดและปัญหาของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางในครั้งนี ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ควรมีการปรับปรุงดังต่อไปนี้
 - 1.1 วิทยาลัยครูควรรำน้ำถึงสภาพความเหมาะสมในการจัดวัน เวลาที่เข้ารับการอบรม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่จะเข้ารับการอบรมด้วย โดยเฉพาะวันอาทิตย์ ควรอบรมเวลา 8.30 - 15.30 น. เพราะผู้เข้ารับการอบรมจะได้กลับที่พักได้เร็วขึ้น และควรมีบริการจัดหาที่พักสำหรับผู้ที่มีที่พักอยู่ไกล ได้เข้าพักตั้งแต่คืนวันศุกร์ ด้วยราคาถูกและประหยัด
 - 1.2 วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้แน่ชัด และปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
 - 1.3 วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง ควรเพิ่มเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่หน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรมต้องการเข้าไปด้วย และควรเพิ่มภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงในการเรียน และส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เมื่อถึงคราวปฏิบัติงาน นอกจากนี้ต้องพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับงานประจำของผู้เข้ารับการอบรมด้วย
 - 1.4 วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง อาจพิจารณาจัดการเรียนการสอนให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสำเร็จได้เร็วกว่า 3 ปี มีค่าใช้จ่าย 3 ปีเป็นเกณฑ์ และควรปรับปรุงวิธีการอบรมที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ โดยมีหน่วยงานในวิทยาลัยครูคอยให้การสนับสนุนอาจารย์ผู้ให้การอบรม ได้มีโอกาสเข้าร่วมอบรม สัมมนาอยู่เสมอ เพื่อความแกร่ง และก้าวหน้าทางวิชาการ

1.5 การแจ้งผลการวัดและประเมินผล ควรทราบก่อนลงทะเบียนในภาคเรียนใหม่ เพื่อให้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมมีโอกาสแก้ "จ" ในวิชานั้น ๆ โดยกำหนดไว้ในปฏิทินของวิทยาลัยและแจ้งให้ผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมทราบ

1.6 วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง ควรมีการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนของผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมกับหน่วยงานผู้ใช้ครู และผู้ให้การอบรม เพื่อความใจตรงกันในการใช้หลักสูตรให้สนองความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

1.7 วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง ควรเปิดโอกาสให้การอบรมทั้งผู้อยู่ระหว่างรับการอบรมและผู้สำเร็จการอบรมแล้ว มีโอกาสเข้าร่วมในการจัดการอบรม ด้านการเรียนการสอน เพื่อวางแผน วางหลักเกณฑ์ในการอบรม เพื่อให้จุดมุ่งหมายของการอบรมบรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขณะนี้ผู้เข้ารับการอบรมสาขาวิชาชีพครูลดจำนวนลง แต่โครงการนี้เป็นภาระหน้าที่ตามมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติครู 2518 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2527 ให้ปรับปรุงแก้ไขเป็นโครงการฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (กศ.บป.) เห็นสมควรให้มีการศึกษาสภาพการจัดและปัญหาของโครงการ กศ.บป. ต่อไป เพื่อนำมาจัดโครงการให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

2. ควรติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่สำเร็จการศึกษาตามโครงการนี้เป็นระยะทุก ๆ 3 ปี หรือ 5 ปี เพื่อที่จะได้ทราบคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตร

3. ควรติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามโครงการในแต่ละวิชาเอก เพื่อจะได้ทราบคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษารายวิชาเอกนั้น ๆ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงรายวิชาในหลักสูตรวิชาเอกนั้น ๆ รวมทั้งวิธีดำเนินการ การอบรมตามลักษณะเนื้อหาวิชาเอก ให้เอื้ออำนวยต่อสาขางานที่ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปฏิบัติอยู่